

INFLÁCIA BOLA V JANUÁRI NA SLOVENSKU JEDNA Z NAJVYŠŠÍCH V EÚ

Inflácia na Slovensku klesá, no podľa najnovších údajov Eurostatu bola v januári medziročne stále 5. najvyššia v EÚ. Prognóza na rok 2024 stavia Slovensko na rovnaké miesto v poradí v rámci EÚ.

- Medziročná inflácia bola v januári na úrovni 4,4 %, pričom výrazne poklesla z decembrových 6,6 %. Najvyššia inflácia v sledovanom období od roku 2015 bola zaznamenaná vo februári 2022 (15,4 %) – Graf 1.
- V susedných krajinách bola inflácia v januári tohto roka najnižšia v Česku (2,7 %) a najvyššia v Poľsku (4,5 %) - Graf 2. V EÚ je na tom najhoršie Rumunsko (7,3 %) a najnižšie hodnoty (0,9 %) vykázalo Dánsko a Taliansko.
- Podľa najnovšej prognózy Eurostatu by mala priemerná ročná inflácia na Slovensku v roku 2024 klesnúť na 3,5 % z 11 % v roku 2023. Najväčší vplyv na pokles by malo mať výrazné zmiernenie rastu cien energií a potravín. Inflačný tlak bude ale naďalej podporovať pretrvávajúca napätá situácia na trhu práce. Prejaví sa v zrýchlenom raste nominálnych miezd, ktoré by mali byť vyššie o vyše 7 % oproti roku 2023.
- Z okolitých krajín je prognóza inflácie na rok 2024 najnižšia v Česku (2,9 %) - Graf 2. S výnimkou Česka by mali všetky susedné krajiny ako aj Rumunsko (5,8 %) vykázat najvyššie hodnoty v rámci EÚ.

SLOVENSKO SA V RECYKLÁCII A V SKLÁDKOVANÍ ODPADU PŘIBLIŽUJE K PRIEMERU KRAJÍN EÚ

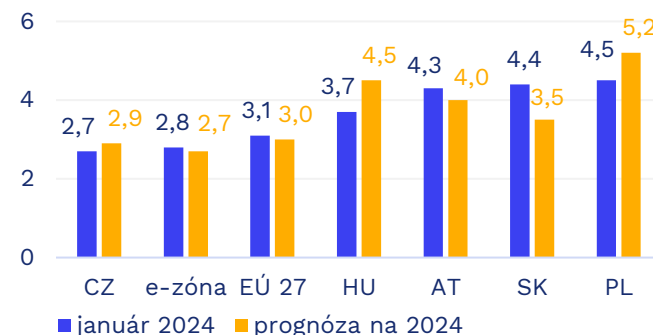
Tvorba odpadu na Slovensku stúpa od roku 2014 trikrát rýchlejšie v porovnaní s priemerom EÚ, stále ho však nedosahuje (Eurostat, 2023). Zároveň zlepšujeme recykláciu aj skládkovanie odpadu.

- V roku 2022 sa v EÚ produkcia komunálneho odpadu znížila medziročne o 3,6 %, čo je prvý pokles od roku 2013. Slovensko so 478 kg na osobu vytvára stále menej odpadu v porovnaní s EÚ (513 kg).
- Podiel recyklovaného odpadu sa za 10 rokov zvýšil o 36 percentuálnych bodov (z 21 % na 57 %) a výrazne sa tak priblížil k priemeru EÚ, ktorý je 74 % (Graf 3). V roku 2022 Slovensko zrecyklovalo a energeticky zhodnotilo 274 kg odpadu na osobu.
- Celkové zhodnotenie odpadu v EÚ kleslo medziročne o 5 % na 379 kg na osobu (Eurostat, 2023). Medzi pravdepodobné príčiny patrí energetická kríza, ktorá prispela k zníženiu objemu celkového odpadu. Tvorbu odpadu dlhodobo pomáha znižovať aj zber bioodpadu či zálohovanie PET fliaš (Euroactiv, 2023).
- Slovensko skládkuje 188 kg na obyvateľa. Priemer EÚ je 118 kg. Podiel skládkovaného odpadu sme za dekádu znížili z 81 % na 39 %. Priemer EÚ je 23% (Eurostat a MŽP, 2023) – Graf 4.

Graf 1: Vývoj inflácie na Slovensku a v EÚ (v %)

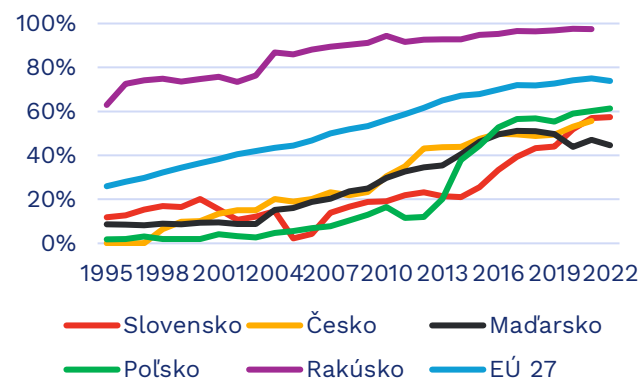

Graf 2: Inflácia vo vybraných krajinách (v %)

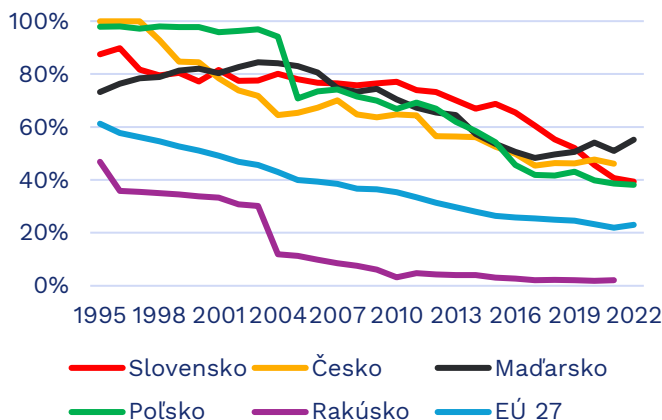

Zdroj: Eurostat

Graf 3: Podiel recyklovanej tvorby odpadu na celkovej v krajinách V4 a EÚ

Graf 4: Podiel skládkovania na celkovej produkcii odpadu v krajinách V4 a EÚ

Zdroj: Eurostat

V PLNENÍ CIEĽOV UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA SME NA 17. MIESTE Z 34 EURÓPSKÝCH KRAJÍN

Podľa čerstvého vydania indexu Sustainable Development Goals (SDG) potrebujeme zabráť v kvalite vzdelávania, výskume či zelenej ekonomike.

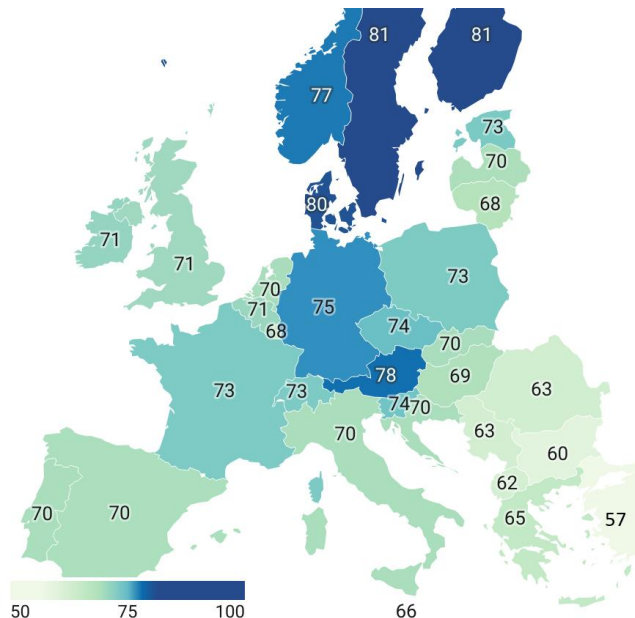
- Z okolitých krajín dostalo horšie hodnotenie iba Maďarsko, ktoré obsadilo 24. miesto. Česko je na 7. mieste, Poľsko na 13. a Rakúsko vysoko na 4. mieste.
- V PISA testoch, ktoré hodnotia vedomosti 15-ročných detí, zaostávame za priemerom EÚ aj okolitých krajín. V úrovni vplyvu sociálneho zázemia na vzdelanie sme na chvoste EÚ, tesne pred Rumunskom.
- Výdavky na výskum a vývoj na Slovensku sú pod 1 % HDP, a sú najnižšie v regióne. Priemer EÚ je nad 2 %. Rakúsko investuje do R&D viac než 3 %.
- V emisiách CO2 sme na úrovni priemeru EÚ vďaka silnému podielu jadra v našom energetickom mixe. V porovnaní so susedmi má ale Slovensko nízku mieru obehovosti, keď do výroby recyklujeme iba 8 % materiálov oproti 13 % priemeru EÚ.
- Slovensko dlhodobo vyniká v nízkej miere príjmovej nerovnosti zachytenej Giniho koeficientom. Podiel príjmu medzi najbohatšími 10 % obyvateľstva a najchudobnejšími 40 % (tzv. Palma ratio) je u nás najnižší v Európe.

POČET DOPRAVNÝCH NEHÔD V ROKU 2022 NA SLOVENSKU MEDZIROČNE MIERNE VZRÁSTOL

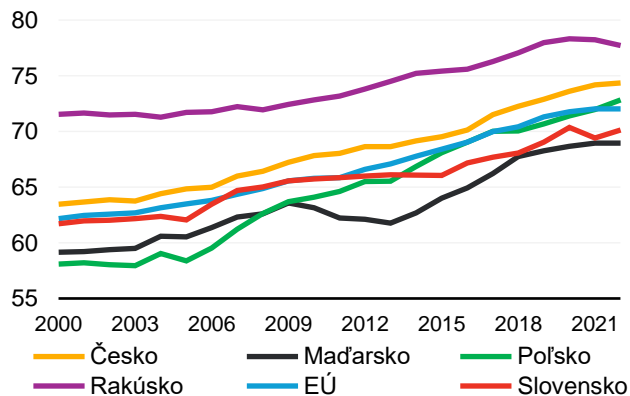
Najmenej havárií sa stáva na diaľniciach a rýchlostných cestách, najviac v obciach.

- V roku 2022 sa na Slovensku stalo 12 065 dopravných nehôd, čo predstavuje medziročný nárast o 1,5 % (Graf 7). K usmrteniu došlo v 217 prípadoch, k ťažkému zraneniu v 766 prípadoch, k ľahkému zraneniu v 3745 prípadoch a k hmotnej škode v 11 371 prípadoch. Všetky kategórie v porovnaní s 10-ročným priemerom mierne klesli.
- Za posledné roky nastal najvýraznejší pokles dopravných nehôd v roku 2020 (o 13,6 %), čo zrejme zapríčinila pandémia a s ňou spojené obmedzenie pohybu.
- Približne 9 z 10 dopravných nehôd bolo v roku 2022 spôsobených zavinením vodiča motorového vozidla. V 10 % prípadov bol u neho zistený alkohol. Oproti roku 2018 ide o pokles o 13 %, no podiel nehôd spôsobených vodičom pod vplyvom alkoholu na všetkých príčinách zavinenia (12 %) sa nezmenil.
- Každá desiatu nehoda v roku 2022 bola spôsobená neprimeranou rýchlosťou vodiča. Oproti roku 2018 ide o pokles o 21 % no v pomere oproti ostatným príčinám vysoká rýchlosť stabilne môže v priemere za 13 % všetkých nehôd.

Graf 5: Hodnoty SDG indexu 2023/24 v európskych krajinách (index = 0-100)

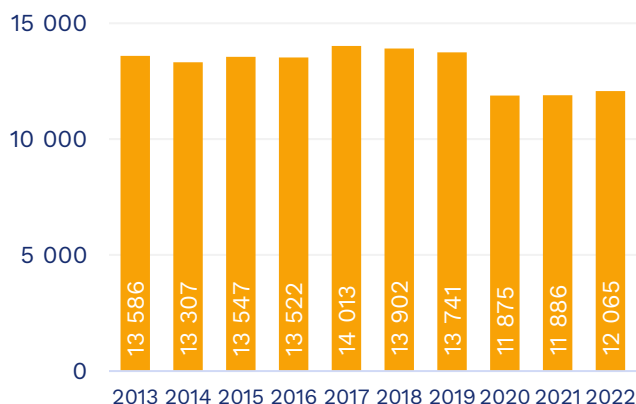

Graf 6: Vývoj SDG indexu vo vybraných krajinách (index = 0-100)

Zdroj: Sustainable development solutions network

Graf 7: Vývoj počtu cestných dopravných nehôd na Slovensku v r. 2013-2022

Zdroj: Štatistický úrad SR